

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 15. Quandonam præterea censeatur vel non censeatur quis negare
fidem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

nocetur proximo; & parum faceret ad positivum Dei honorem, si in his circumstantiis manifestarem me esse catholicum: è contrà si potestas publica interroget in alium finem honestum, uti si in Belgio interroget Princeps Catholicus Titium, an sit catholicus, volens eum promovere ad aliquod officium, Titius tenebitur fateri, quia quamvis hæc interrogatio non fiat in odium fidei, tamen agitur causa fidei. Vide *Carden. n. 37.* Possunt etiam de illis omnibus videri *Arr. d. 21. l. 2. & 3. Ovied. cont. 8. p. 3. Lug. d. 14. à n. 37.*

§. 5. Objici hìc solet: potest quis etiam publicà authoritate interrogatus declinare confessionem fidei per fugam, ergo etiam per silentium. *R. N. Conf.*, fugiendo exercitè fatetur fidem, non item filendo.

Inst. Talis interrogans non est legitimus Judex respectu quæstionis fidei, ergo non est obligatio illi respondendi. *R. N. Conf.*, cùm enim communiter habeatur pro habente authoritatem publicam, debet ut talis respici ac honorari, & aliàs sequeretur idem despectus Dei, negatio fidei, scandalum proximi: Adde, quòd saltem de fatenda tum fide sit speciale præceptum Dei, uti nobis declaravit Ecclesia.

Q. 15. *Quando nam præterea censeatur vel non censeatur quis negare fidem.* *R. §. 1.* Si quis neget se Papistam aut Romanistam apud eos, qui per illa nomina intelligunt sectatorem fidei Ecclesiæ Romanæ, censeatur implicite negare fidem, uti cum communi *Steph. tr. 3. d. 1. n. 38.*; an autem hìc pro diffimulanda fide licitum sit uti verbis ambiguis, nõ cõveniunt Authores, negat *Veriuis in past. miss. t. 3. a. 2. & Arsdok. t. 2. p. 3. t. 3. q. 5.*

E

quia

quia est contra honorem Dei, veritatem fidei, & Ecclesiæ auctoritatem, permittere se apud audientes haberi pro hæretico. *Conf:* nam qui verba ambigua proferret, quæ apud audientes significarent blasphemiam aut contumeliam, licet ipse alium sensum in mente haberet, tamē deberet censeri blasphemus & contumeliosus, ac ipsa læderet honorem Dei & proximi, ergo hic à pari censeri deberet hæreticus, & re ipsa peccaret contra fidem. Oppositum tenent *Sanch.* in Dec. l. 2. c. 4. n. 6. *Azor, Ban: Nav: Con. Suar. Laym: Fill: Tann: Marchant: Sangall: Reiffenst:* cum *Castrop.* d. 1. p. 13. n. 4., qui dicunt ex gravi causa licere hic uti verbis ambiguis seu æquivocis, ac etiam restrictione non purè mentali, sicut ista quandoque licita sunt in aliis materiis, supponendo semper, quòd non ideo negetur fides, nec patiatur debitus Deo honor, nec detur scandalum proximo, sicque tantum permittatur error in audientibus; sed hæc omnia difficulter adierunt: unde non videtur audiendus *Gobat* t. 11. n. 609. neque ejus *vindex*, dicentes catholicum à Calvinista interrogatum, an sit reformatæ religionis; aut à Lutherano, an sit Evangelicæ, posse affirmare, quia religio catholica est in multis reformatæ, etiam per *Trid:* de Reform: & revera est Evangelica, *Contrà* enim est, quòd hic circumstantiæ simul significant interrogari de reformatione Calviniana vel Evangelica, id est, Lutherana fide, ergo id affirmare non potest. Vide tamen *Vind: Gob:* prop. 20., qui conatur excusare.

62 §. 2. Qui testimonia, salvos conductus aut alias immunitates obtinent, ideo validas vel utiliores, quia in illis exprimitur, quòd sint Religionis

gionis alterius à Romana, moraliter negant fidem & simulant falsam Religionem, ideoque peccant mortaliter, uti rectè *Pet. March. t. 2. t. 2. t. 2. f. 5. q. 3. d. 2. & Veriuis a. 12.*

§. 3. Sive generaliter sive in particulari mihi 63 præcipiatur, v. g. ut claudam officinam & abstineam à servilibus, die, quo acatholici habent festum vel preces, si adsit metus gravis damni, obedire possum, quia per hoc non censeor approbare festum vel finem extrinsecum illorum, ita *Less. in Auct. V. Hereticus cas. 9. Veri. a. 17.*; similiter si etiam publico edicto præcipiatur, ut omnes omnibus diebus comedant carnes, posito quòd edictum non fiat in contemptum fidei vel Religionis, sed tantum ad deprehendos Catholicos, potero diebus prohibitis comedere carnes, ut rectè *Veri. a. 14.* tum enim non censeretur fieri in contemptum fidei, sed ad licitam occultationem personæ.

§. 4. Si aliquis, v. g. ebrius in navi, in qua sunt 64 Catholicos, stricto ense dicat, si quis hìc ex vobis est Catholicus, surgat, à me statim occidendus; rectè cum aliis resolvit *Sanch. n. 6.* neminem, per se loquendo, teneri se prodere, cum nemo censeatur interrogari, secundum dicta n. 58.

§. 5. Si acatholicus sit baptizaturus prolem 65 acatholici *Sanch. Az. Navar. Ledes. Hurt.* putarunt esse illicitum pro Patrino interesse baptismo, sed oppositum est tenendum cum *Laym. l. 5. t. 2. c. 9. n. 6.*, & rationem habet *Busenb.*

§. 6. *Lessius V. Baptismus cas. 1.* docet, non li- 66 cere deferre infantem ad Ministrum acatholicum, ut ab hoc baptizetur, quia sic videtur profiteri illum esse legitimum Ministrum Ecclesiæ;

sed in hoc attendenda est consuetudo patriæ , nam per illam delationem, per se loquendo, tantum proficitur illum esse Ministrum sufficientem ad baptismum validè conferendum , quod verum est : Unde *Lug. d. 14. n. 161.* dicit ob necessitatem gravem excusari posse cooperationem ad petendum baptismum ab hæretico, quæ necessitas ad minus debeat esse tanta, quanta sufficeret, ut posset peti à laico : & reipsa in periculo gravis damni non videtur illicitum, dummodo ea delatio non censeatur esse agnitio Ministri acatholici tanquam personæ sacræ , uti insinuatum est.

67 §. 7. Etiam licitum est honoris vel amicitiaë causâ interesse matrimonio acatholicorum contrahendo coram acatholico Ministro, uti habent *Mald. Con: Hurt. Lug. n. 156. Steph. n. 48. Lessius* quidem *V. Hæreticus* cas. 26. ait non licere adire convivium nuptiale hæreticorum, aut munera dare ad gaudendum vel congratulandum de conjunctione, eò quòd hæc sit irrita, sed ista ratio *Lessii* non tenet ubique , nam ubi *Tridentinum* non est receptum, aut ubi contra illud præscriptum est, talia matrimonia valent, uti suo loco dicitur ; & universim ista licebunt saltem honoris vel amicitiaë causâ. *Conf.* nam *Lessius* ipse cas. 25. & *Gob. t. 9. n. 474* excusant illos Catholicos, qui pro contrahendo matrimonio ex gravi causa coguntur comparere coram Ministro acatholico, non ob religiosam aliquam ceremoniam, sed purè ob causam politicam, ita ut Minister hic non habeat se veluti Ministrum Ecclesiæ, sed tantum sit veluti persona sæcularis, coram qua contrahentes testentur se matrimonium inire, uti testari possunt coram Magistratu acatholico, ne

eorum

eorum matrimonia in foro externo censeantur illegitima : notant tamen rectè cum *Busenb*: eiusmodi Ministros plerumque comparere tanquam personas sacras, hinc plerumque illicitum esse sic contrahere coram illis : proclamationes tamen, si absit scandalum, fieri possunt in eorum templis, uti & fiunt proclamationes aliorum contractuum.

§. 8. Rectè notat *Less*. cas. 10 & 11., non esse 68
licitum in templis aut conviviiis acatholicorum eorum Psalmos simul canere : item non licere in eorum templis pulsare organum aut alia instrumenta, quia in his videtur esse publica approbatio vel scandalosa communicatio in sacris: si quis tamen pulset organa aut campanas eo tantum tempore, quo ibi congregantur Cives aut Mercatores tractantes de negotiis sæcularibus vel commerciis nullum erit peccatum, uti rectè *Arsdek*. p. 2. t. 6. q. 9. *Layman* quòque l. 2. t. 3. c. 13. n. 5 excusat eum, qui pulsat apud eos organum, aperit templum, si antea fuerit Ædituus, & volens se convertere statim non possit ab eo officio discedere ob gravem necessitatem, dummodo signo prodat se illa facere, ut actiones indifferentes sunt, non autem ut ordinantur ad exercitia acatholica : sed etiam in hoc contradicit *Veriuis* a. 9.

§. 9. Qui externè fingit, ac si dubitaret circa 69
aliquem articulum fidei, ne per hoc aliis displiceat, peccat contra fidem, quia externè negat certitudinem fidei, adeoque dicit dubiam, quod est graviter injuriosum divinæ auctoritati.

§. 10. Licitum est promoveri ad gradus ju- 70
ris, medicinæ, artium, in Universitatibus aca-

tholicis, dummodo nihil promittant contra fidem aut bonos mores. ita *Less. Arsdek.* q. 33.

Plura his affinia addentur à n. 95. Et speciatim circa occultationem fidei per gestationem vestium, esum carniū &c.; de quibus *Busenb.* habet breviter, videri possunt *Lug. d. 14. f. 5. Pennaf. d. 9. f. 4. Ov. cont. 8. p. 4. & seqq. Castrop. d. 1. p. 17. Dian. p. 5. t. 7. R. 33. 34.* videndus tamen simul *Veriuis a. 11.*

C A P U T IV.

De infidelitate, & vitiis Fidei oppositis.

D U B I U M I.

Quid, & quotuplex sit infidelitas.

- 71 **R**esp. I. Infidelitas generatim est triplex. *Pri-*
ma dicitur Negativa, eorum scilicet, qui ni-
 hil unquam de fide audiverunt. Quæ non tam
 est peccatum, quàm pœna peccati; quia si fe-
 cissent, quod in ipsis erat, Deus fidem eis non
 abscondisset. *Secunda* dicitur contraria, eorum
 scilicet, qui fidem sibi sufficienter propositam
 vel contemnunt, vel ei contradicunt pertinaci-
 ter; ut hæretici. *Tertia* dicitur privativa, quæ pri-
 vativè opponatur fidei; & est culpabilis igno-
 rantia, vel error circa res fidei. *S. Tho. Sanch.*
Vasq. Lay. l. 2. t. 1. c. 12.
 Resp. II. Infidelitas Contraria, ex triplici
 modo repugnandi fidei, est triplex, scilicet Pa-
 ganismus, qui fidei nondum susceptæ; Iudai-
 mus,